

“หัวใจเต้นผิดจังหวะ”

ศ.นพ.รุ่งโรจน์ กฤตยพงษ์

ภาควิชาอายุรศาสตร์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ นับเป็นภัยเงียบใกล้ตัว สาเหตุเกิดจากอะไร อาการเป็นอย่างไร และ
ปัจจุบันมีวิธีการรักษาด้วยวิธีอะไรบ้าง มารู้จักกับโรคนี้กันครับ

หัวใจเต้นผิดจังหวะ โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น หัวใจเต้นเร็ว กับ หัวใจเต้นช้า หรือ หัวใจเต้นจังหวะไม่
สม่ำเสมอ สาเหตุของหัวใจเต้นผิดจังหวะมีได้หลายอย่าง อาทิ ในผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจอยู่เดิม มักจะ
สัมพันธ์กับโรคหัวใจที่เป็นอยู่เดิม เช่น โรคหัวใจขาดเลือดที่เกิดจากเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงหัวใจไม่เพียงพอ เกิด
จากโรคของกล้ามเนื้อหัวใจ ก็สามารถทำให้เกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะ ถึงแม้ผู้ป่วยจะไม่เคยเป็นโรคหัวใจอยู่
เดิม หัวใจเต้นผิดจังหวะก็ยังสามารถเกิดขึ้นได้ครับ ในบางกรณีไม่เลืกรวยของผู้ป่วย อายุน้อย ๆ ก็เป็นไปได้
เช่นเดียวกัน อาจเกิดจากมีวงจรไฟฟ้าผิดปกติที่หัวใจ โดยไม่เคยรู้เลยมาก่อน ทำให้มีอาการหัวใจเต้นเร็ว
ขึ้นมาอย่างทันที ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอายุมากถึงแม้ว่าจะไม่เคยเป็นโรคหัวใจอยู่เดิม แต่อาจจะมี ความ
เสื่อมสภาพของระบบไฟฟ้าของหัวใจทำให้หัวใจเต้นช้ามาก และอาจจะมีอันตรายได้

อาการของผู้ป่วยอาจจะขึ้นกับชนิดของจังหวะหัวใจที่ผิดปกติ ถ้าจังหวะของหัวใจผิดปกติ เป็นชนิด
เต้นเร็วหรือเต้นไม่สม่ำเสมอ ผู้ป่วยอาจจะมาด้วยอาการใจสั่น ผู้ป่วยมักจะรู้ว่ามีอาการผิดปกติ ผู้ป่วยก็จะ
รู้สึกหัวใจเต้นผิดปกติ บางครั้งผู้ป่วยก็จะบอกว่าเดินเร็ว หรือไม่สม่ำเสมอ แล้วก็มาพบแพทย์ ในกรณีที่
ผู้ป่วยมีปัญหาเรื่องหัวใจเต้นช้า ก็จะมาหาแพทย์ด้วยอาการ เวียนศีรษะ หน้ามืด เป็นลม ในบางราย
อาจจะถึงกับหมดสติและก็ฟื้นขึ้นมา และญาตินำส่งหาแพทย์ เพราะฉะนั้นจะขึ้นกับชนิดของจังหวะของ
หัวใจที่ผิดปกติว่าเป็นอย่างไร อาการบางอย่างอาจจะแยกจากจากความผิดปกติหรือโรคหัวใจอย่างอื่น
บางครั้งผู้ป่วยอาจจะมาด้วยอาการเหนื่อยผิดปกติก็สามารถเป็นไปได้ เนื่องจากจังหวะหัวใจผิดปกติบาง
ชนิดอาจจะรบกวนทำให้การทำงานของหัวใจผิดปกติทำให้มีอาการเหนื่อยได้

กลุ่มเสี่ยงจะเป็นกลุ่มที่มีปัญหาโรคหัวใจอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นโรคหัวใจตีบ ผู้ป่วยที่เคยทำผ่าตัด
หัวใจ หรือผู้ป่วยที่มีโรคกล้ามเนื้อหัวใจ ลึ้นหัวใจ พวกนี้ก็จะมี ความเสี่ยงต่อการเป็นหัวใจเต้นผิดปกติ
มากกว่าคนที่ไม่เป็นโรคหัวใจอยู่เดิม อย่างไรก็ตามผู้ที่ไม่มีโรคหัวใจอยู่เดิมก็จะมีอาการหัวใจ ฉะนั้นถ้ามี
อาการผิดปกติสงสัยว่าเป็นโรคหัวใจไม่ว่าจะเป็น อาการเกี่ยวกับใจสั่น หัวใจเต้นเร็วหรือว่าอาการคล้าย ๆ

หน้ามิดเป็นลมก็ปรึกษาแพทย์เพื่อที่จะให้แพทย์ทำการตรวจวินิจฉัยโรค และรักษาต่อไป

โรคหัวใจเต้นผิดจังหวะมีทั้งชนิดที่เป็นอันตรายมากและชนิดที่มีอันตรายน้อย ชนิดที่มีอันตรายมากมักจะเกิดในผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจอยู่เดิม โดยที่จังหวะหัวใจเต้นผิดปกติ อาจจะเต้นเร็วมาก บางชนิด อาจจะเป็นสาเหตุให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ ชนิดที่เป็นอันตรายน้อยก็มี บางราย โดยเฉพาะอายุน้อยๆ ถึงแม้จะมีหัวใจเต้นผิดปกติความเสี่ยงของผู้ป่วยอาจจะน้อย ถ้าไม่เป็นโรคหัวใจอยู่เดิม ควรจะปรึกษาแพทย์ เนื่องจากการรักษาบางอย่างสามารถทำให้จังหวะหัวใจที่ผิดปกติกลับหายเป็นปกติได้

แนวทางการรักษา มีได้หลายชนิด ผู้ป่วยบางรายจำเป็นต้องได้รับการรักษาวิธีพิเศษนอกเหนือจากการรับประทานยา แพทย์จะแนะนำผู้ป่วยเองว่าหัวใจเต้นผิดปกติชนิดไหนควรจะต้องการรักษาอย่างไร บางรายแพทย์แนะนำให้รับประทานยาอย่างเดียว บางรายอาจแนะนำให้รักษาวิธีอื่นนอกเหนือจากการรับประทานยา ตัวอย่างเช่น การใส่สายตรวจสวนหัวใจเข้าไปตรวจเช็ควงจรไฟฟ้าที่ผิดปกติที่หัวใจ และก็ทำการรักษาโดยใช้คลื่นความถี่วิทยุบริเวณวงจรไฟฟ้าที่ผิดปกติ สามารถทำให้วงจรไฟฟ้าที่ผิดปกติหายขาดได้ ซึ่งจะใช้การวิธีการรักษาชนิดนี้กับผู้ป่วยที่มีจังหวะหัวใจที่เต้นเร็ว เร็ว ผิดปกติในบางราย ในบางรายแพทย์อาจจะแนะนำให้ใช้วิธีการรักษาโดยฝังเครื่องที่มีคุณสมบัติพิเศษ เช่น เครื่อง กระตุ้นหัวใจ หรือ Pacemaker ในกรณีที่ผู้ป่วยมีปัญหาหัวใจเต้นช้าและนำไปสู่อาการเป็นลมหมดสติ ในบางรายที่มีจังหวะหัวใจผิดปกติที่อาจจะนำไปสู่การเสียชีวิตได้ แพทย์อาจจะแนะนำให้ฝังเครื่องเราเรียกว่าเครื่องกระตุ้นหัวใจ หรือ Internal Defibrillator เพื่อที่จะรักษาผู้ป่วย ในกรณีที่จังหวะผิดปกติที่จะทำให้เสียชีวิตได้ เครื่องก็จะปล่อยกระแสไฟฟ้าช็อกให้หัวใจกลับมาให้เป็นปกติได้ เพราะฉะนั้นการรักษาจะขึ้นกับผู้ป่วยชนิดที่เป็นโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะว่าควรจะรักษาอย่างไรซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์

ผู้ป่วยทั่วไปถ้าเป็นโรคหัวใจอยู่ ควรจะรักษาตามที่แพทย์แนะนำควรจะรับประทานยาสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่าจะไม่มีอาการผิดปกติ แต่ถ้าแพทย์วินิจฉัยแล้วว่าเป็นโรคหัวใจควรจะทำตามแพทย์แนะนำ ควรจะมาตรวจตามนัดและรับประทานยาสม่ำเสมอ ก็จะป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากหัวใจที่เป็นอยู่ได้ ถ้าเราไม่เคยเป็นโรคหัวใจอยู่เดิม ก็ควรจะดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ควรออกกำลังกายสม่ำเสมอ ทานอาหารที่มีผลดีต่อสุขภาพ หลีกเลี่ยงอาหารที่มีผลไม่ดีต่าง ๆ และก็ตรวจเช็คสุขภาพเป็นระยะ ๆ ควรจะรู้อาการว่าอาการเบื้องต้นของโรคต่าง ๆ เป็นอย่างไร ในกรณีที่มีอาการผิดปกติควรจะปรึกษาแพทย์ เพื่อรับการวินิจฉัย ตรวจเช็คเพิ่มเติมต่อไป